

Lieta C-424/23**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2023. gada 11. jūlijs

Iesniedzējtiesa:*Ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Gent (Beļģija)***Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2023. gada 28. jūnijs

Prasītāja:*DYKA Plastics NV***Atbildētāja:***Fluvius System Operator CV***Pamatlietas priekšmets**

Pamatlieta attiecas uz prasību, ko prasītāja cēlusi *Ondernemingsrechtbank* (Uzņēmumu tiesa), būtībā lūdzot konstatēt, ka atbildētājas īstenotā iepirkumu politika notekūdeņu attīrīšanas jomā, saskaņā ar kuru iepirkuma dokumentācijā ir prasīts, lai notekūdeņu cauruļvadi principā būtu no akmensmasas un betona, nav saderīga ar tiesību aktiem publiskā iepirkuma jomā, un līdz ar to uzdot atbildētājai pielāgot tās iepirkuma dokumentāciju, it īpaši tehniskās specifikācijas, un piespriest tai atlīdzināt zaudējumus.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam ir par to, kā ir jāinterpretē Direktīvas 2014/24 42. pants. It īpaši iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai šīs tiesību normas 3. punktā minēto tehnisko specifikāciju formulēšanas veidu uzskaitījums ir izsmelošs vai arī saskaņā ar šīs tiesību normas 4. punktu ir atļauts tehniskajās specifikācijās izdarīt atsauci uz notekūdeņu caurulēm no akmensmasas un betona, un vai šāda atsauce uz atsevišķu produktu, neraugoties uz iespēju

dažādiem savstarpēji konkurējošiem uzņēmumiem piedāvāt šos produktus, dažiem uzņēmumiem vai produktiem nodrošina priekšrocības vai izraisa to izslēgšanu, vai arī šajā nolūkā drīzāk ir nepieciešams, lai tikai viens vienīgs uzņēmums attiecīgo produktu varētu piedāvāt tirgū, un, visbeidzot, vai šī 3. punkta un/vai 4. punkta pārkāpums vienlaikus ir arī Direktīvas 2014/24 18. panta 1. punkta pārkāpums.

Prejudiciālie jautājumi

1) Vai Direktīvas 2014/24/ES 42. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ietvertu tehnisko specifikāciju formulēšanas veidu uzskaitījums ir izsmelošs un tādēļ līgumslēdzējai iestādei savu publisko līgumu tehniskās specifikācijas ir jāformulē kādā no šajā tiesību normā norādītajiem veidiem?

2) Vai Direktīvas 2014/24/ES 42. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka iepirkumu procedūru tehniskajās specifikācijās ietvertās atsauces uz notekūdeņu caurulēm no akmensmasas un betona (atbilstoši konkrētajai notekūdeņu sistēmai) ir uzskatāmas par vienu vai vairākām šajā tiesību normā uzskaitītajām atsaucēm, piemēram, par atsaucēm uz noteiktu veidu caurulēm vai arī uz noteiktu cauruļu ražošanu?

3) Vai Direktīvas 2014/14/ES 42. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka iepirkumu procedūru tehniskajās specifikācijās ietvertās atsauces uz vienu vienīgu produktu, piemēram, uz notekūdeņu caurulēm no akmensmasas un betona (atbilstoši konkrētajai notekūdeņu sistēmai) kā konkrēti tehniskie risinājumi jau izraisa šajā tiesību normā paredzētās sekas (proti, to, ka tas “dažiem uzņēmumiem vai produktiem var nodrošināt priekšrocības vai izraisīt to izslēgšanu), jo to rezultātā jau no paša sākuma tiek izslēgti uzņēmumi, kas piedāvā paredzētajam produktam alternatīvus risinājumus, un tādējādi tiem tiek radīti mazāk izdevīgi apstākļi, lai gan dažādi savstarpēji konkurējoši uzņēmumi pilnībā varētu piedāvāt paredzēto produktu, vai arī šajā ziņā ir nepieciešams, lai attiecībā uz minēto produktu, piemēram, notekūdeņu caurulēm no akmensmasas un betona (atbilstoši konkrētajai notekūdeņu sistēmai), nepastāv nekāda konkurence un līdz ar to nevar būt runa par minētajām sekām, jo attiecīgais produkts raksturo konkrētu uzņēmumu, kas ir vienīgais, kurš šo produktu piedāvā tirgū?

4) Vai Direktīvas 2014/24/ES 42. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka konstatēts Direktīvas 2014/24/ES 42. panta 3. punkta un/vai Direktīvas 2014/24/ES 42. panta 4. punkta pārkāpums sakarā ar iepirkumu procedūru tehniskajās specifikācijās nelikumīgi izmantotajām atsaucēm (piemēram, uz notekūdeņu caurulēm no akmensmasas un betona atbilstoši konkrētajai notekūdeņu sistēmai) nozīmē arī Direktīvas 2014/24/ES 42. panta 2. punkta un ar to saistītā Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 1. punkta pārkāpumu?

Atbilstošās Savienības un valsts tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, 18. un 42. pants, 74. apsvēruma

Wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten (2016. gada 17. jūnija Likums par publisko iepirkumu, turpmāk tekstā – “*Overheidsopdrachtenwet*”), 4., 5. un 53. pants

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Pamatlīsta attiecas uz publiskā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu notekūdeņu sistēmas darbu veikšanai. Atbildētāja ir līgumslēdzēja iestāde, kas šo līgumu iepirkuma dokumentācijā ir noteikusi, ka attiecīgajiem cauruļvadiem principā ir jābūt (vienīgi) no akmensmasas un betona. Prasītāja ir plastmasas notekūdeņu cauruļu ražotāja un piegādātāja un līdz ar to tā savus produktus nevar piedāvāt minēto līgumu ietvaros.
- 2 Tādēļ prasītāja uzskata, ka atbildētājas publisko iepirkumu politika ir prettiesiska. Iepriekšējos gados tā vairākkārt ir lūgusi atbildētāju mainīt tās pieeju. Attiecīgi tā atbildētāju ir jau brīdinājusi un lūgusi tai precizēt tās iepirkumu politiku. Ņemot vērā iepriekš minēto, prasītāja ir ierosinājusi šo lietu, kas tiek izskatīta iesniedzējtiesā.

Pamatlīstas pušu galvenie argumenti

- 3 Prasītāja apgalvo, ka tai kā plastmasas cauruļu ražotājai sistemātiski tiek radīti neizdevīgāki apstākļi, un tai netiek dota taisnīga iespēja piedalīties atbildētājas izsludinātajās publisko iepirkumu procedūrās. Iepirkuma dokumentācijā ietvertās atsauces uz cauruļvadiem no akmensmasas un betona, kas ir tehniskās specifikācijas publisko iepirkumu tiesību aktu izpratnē, bez jebkāda pamatojuma izslēdzot plastmasas caurules, kas ierobežojot konkurenci un neesot saderīgi ar publisko iepirkumu tiesību aktiem.

Prasītāja it īpaši apgalvo, ka atbildētāja esot pārkāpusi *Overheidsopdrachtenwet* 53. panta 3. punktu, jo attiecīgās tehniskās specifikācijas neesot formulētas kādā no šajā tiesību normā izsmēļošajiem veidiem. Tā esot pārkāpusi arī šī likuma 53. panta 4. punktu, jo tehniskajās specifikācijās esot paredzēts tikai viens vienīgs tehniskais risinājums, kā rezultātā dažiem uzņēmumiem vai produktiem tiek nodrošinātas priekšrocības vai izraisīta to izslēgšana. Šajā tiesību normā ietvertais aizliegums neattiecoties tikai uz gadījumu, kad līgumslēdzēja iestāde pieprasa unikālu produktu, kuru var piedāvāt tikai viens uzņēmums. Turklāt *Overheidsopdrachtenwet* 53. panta 3. un 4. punkta pārkāpums nozīmējot arī šī likuma 4. un 5. panta, un 53. panta 2. punkta pārkāpumu. *Overheidsopdrachtenwet* 53. panta 2. punkts būtībā esot 4. pantā (vienlīdzības

princips) un 5. pantā (konkurences princips) ietverto līgumslēdzējas iestādes, piemēram, atbildētājas pamatpienākumu īpaša izpaušme. Šajos pantos esot prasīts, lai būtu pieļaujams liels skaits risinājumu; turpretim šajā gadījumā tādi uzņēmumi kā prasītāja, kas piedāvājot alternatīvus risinājumus, tiek izslēgti. Visbeidzot, atbildētāja vienlaikus esot pārkāpusi rūpības pienākumu, samērīguma principu un taisnīguma principu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, atbildētājai esot jāpielāgo sava turpmākā rīcība. Tā kā prasītāja iepriekš jau esot zaudējusi vairākas iespējas piedalīties attiecīgo publisko līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrās, tai esot radīti zaudējumi, kas atbildētājai esot jāatlīdzina.

- 4 Atbildētāja apgalvo, ka tai esot rīcības brīvība un līdz ar to tiesības bez papildu pamatojuma izvēlēties, no kāda materiāla, proti, no akmensmasas un betona, tās notekudeņu caurulēm principā būtu jābūt.

Šāda pieeja neesot pretrunā *Overheidsopdrachtenwet* 53. panta 4. punktam. Tomēr šī tiesību norma šajā gadījumā neesot piemērojama, jo tās specifikācijās neesot prasīts “unikāls produkts”. Gluži pretēji, pastāvot vairāki akmensmasas un betona cauruļu ražotāji un piegādātāji. Turklāt pastāvot pamatoti iemesli izvēlēties caurules no akmensmasas, ierīkojot notekudeņu caurules sausa laika plūsmai, un caurules no betona, ierīkojot notekudeņu caurules lietussūdeņu novadīšanai. Tādējādi akmensmasas cauruļu kalpošanas laiks esot vismaz 100 gadi, savukārt plastmasas caurules kalpojot tikai 50 gadus. Turklāt plastmasas cauruļu gadījumā rodas vairāk bojājumu un traucējumu nekā akmensmasas cauruļu gadījumā, tāpēc plastmasas cauruļu gadījumā uzturēšanas izmaksas esot lielākas. Gan no finansiālā viedokļa, gan no klienta viedokļa akmensmasas cauruļu izvēle esot pietiekami pamatota. Turklāt arī no vides viedokļa pastāvot pamatoti iemesli neizvēlēties plastmasas caurules. Tādēļ plastmasas caurules tiek akceptētas tikai tad, ja tas esot attaisnojams, ņemot vērā attiecīgā projekta apstākļus.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 5 Iesniedzējtiesas ieskatā rodas jautājums, vai iepirkuma dokumentācijā ietvertais attiecīgo cauruļu apraksts atbilst *Overheidsopdrachtenwet* 53. panta, skatot to kopsakarā ar Direktīvas 2014/24 42. pantu, nosacījumiem.

Šajā aprakstā nav ietverti nekādi standarti, kuriem šīm caurulēm ir jāatbilst. Tādējādi uzņēmumiem tiek liegta iespēja piedāvāt alternatīvus tehniskos risinājumus, kas atbilst šiem standartiem. Nav minēti arī darbības rezultāti vai funkcionālās prasības, kas pieļautu citus tehniskos risinājumus. Līdz ar to nav nozīmes atbildētājas argumentācijai, ka pastāvot vairāki akmensmasas un betona cauruļu ražotāji un ka tādējādi tā neprasot unikālu produktu.

- 6 Turklāt iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/24 42. panta 3. punktā ietvertais tehnisko specifikāciju formulēšanas veidu uzskaitījums ir izsmeļošs, vai arī tam ir tikai ilustratīvs raksturs.

Iesniedzējtiesas skatījumā “produkts” ir notekūdeņu caurule un “prasība” ir, lai tā būtu no akmensmasas vai betona. Tāpat ir jānoskaidro, vai veids, kādā atbildētāja ir formulējusi attiecīgās tehniskās specifikācijas, ir saderīgs ar veidu, kādā tas ir jādara saskaņā ar *Overheidsopdrachtenwet* 53. pantu, skatot to kopsakarā ar Direktīvu 2014/24.

- 7 Visbeidzot, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai atbildētājas tehniskajās specifikācijās ietvertā atsauce uz notekūdeņu caurulēm no akmensmasas un betona ir uzskatāma par vienu vai vairākām Direktīvas 2014/24 42. panta 4. punktā uzskaitītajām atsaucēm, piemēram, par atsaucēm uz konkrētiem cauruļu veidiem vai arī uz konkrētu cauruļu ražošanu.

DARBA VERSIJA